

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013 w sprawie Europejskiego programu statystycznego 2013–2017 poprzez przedłużenie go na lata 2018–2020”

(COM(2016) 557 final – 2016/0265(COD))

(2017/C 075/10)

Sprawozdawca: **Petru Sorin DANDEA**

Wniosek o konsultację	Parlament Europejski, 15.9.2016 Rada Unii Europejskiej, 26.10.2016
Podstawa prawna	Art. 304 i 338 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej
Data przyjęcia przez sekcję	29.11.2016
Data przyjęcia na sesji plenarnej	14.12.2016
Sesja plenarna nr	521
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	221/1/4

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES popiera propozycję Komisji, aby przedłużyć obecny Europejski program statystyczny (EPS) na lata 2018–2020.

1.2. Zdaniem Komitetu preferowany wariant polityczny wybrany przez Komisję najlepiej zaspokaja wymogi użytkowników danych. Przyczyni się również do rozwoju produktów statystycznych przydatnych dla decydentów politycznych, którzy tym samym będą dysponować większym wsparciem statystycznym podczas kształtowania polityki w ramach europejskiego semestru.

1.3. EKES uważa, że ulepszenie istniejących produktów i opracowanie nowych jest konieczne dla pomiaru postępów UE w zakresie 17 celów i 169 zadań strategii zrównoważonego rozwoju ONZ i musi stanowić priorytet Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS).

1.4. Komitet ponawia swoją wcześniejszą propozycję⁽¹⁾ i zaleca, by Komisja wykorzystała stworzoną przez rozporządzenie okazję do wprowadzenia środków umożliwiających rozwinięcie na poziomie UE i państw członkowskich badań statystycznych, które pozwoliłyby ocenić ekonomiczną wartość pracy wolontariackiej. EKES uważa, że podejście metodologiczne powinno opierać się na podręczniku Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącym mierzalnej oceny pracy wolontariuszy.

1.5. Komitet jest zdania, że nowe produkty statystyczne zaproponowane przez Komisję w celu oceny stopnia globalizacji powinny obejmować badania statystyczne mierzące pozytywne lub negatywne skutki dla jednolitego rynku, takie jak skutki delokalizacji dla unijnego rynku pracy lub presja wywierana na stosunki pracy, szczególnie w europejskim sektorze przemysłu i usług, przez nieuczciwą konkurencję opartą na taniej sile roboczej i nieprzestrzeganiu standardów Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP).

1.6. EKES popiera propozycję Komisji, by rozpocząć prace badawcze nad przyszłym unijnym sondażem społecznym. Sondaż ten powinien również uwzględnić dane na temat adekwatności i zrównoważoności systemów zabezpieczenia społecznego w nowej sytuacji demograficznej.

⁽¹⁾ Zob. opinia EKES-u w sprawie wykorzystania narzędzi statystycznych do badania wolontariatu (Dz.U. C 170 z 5.6.2014, s. 11).

1.7. Z uwagi na wzrost przepływów migracyjnych EKES zaleca, by szybko określono i usunięto uchybienia w badaniach statystycznych dotyczących migracji i azylu. Należy w pełni wdrożyć, we współpracy z krajowymi urzędami statystycznymi, program prac w zakresie włączenia w główny nurt statystyki dotyczącej migracji.

1.8. EKES zaleca państwom członkowskim zwiększenie inwestycji w rozwój ESS, tak by system ten mógł sprostać coraz większemu zapotrzebowaniu na dane statystyczne, które musi również być w stanie szybko opracowywać i rozpowszechniać.

1.9. EKES przypomina o wysuniętej we wcześniejszych opiniach⁽²⁾ propozycji dotyczącej dysponowania przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne możliwie najlepszymi zasobami ludzkimi, finansowymi i IT, ponieważ jest to niezbędne do realizacji coraz bardziej wymagających zadań związanych z zapewnieniem wysokiej jakości informacji statystycznych w coraz krótszych terminach.

1.10. EKES zwraca uwagę, że wysiłki Komisji i ESS na rzecz poprawy jakości danych statystycznych i opracowania nowych produktów statystycznych nie mogą prowadzić do nadmiernego zwiększenia obciążenia administracyjnego dla dostawców danych, gospodarstw domowych ani przedsiębiorstw.

1.11. EKES popiera propozycję Komisji dotyczącą regularnego dialogu, który powinien mieć miejsce między użytkownikami danych a ESS, gdyż partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego mogą wnieść istotny wkład w poprawę produktów statystycznych, tak aby można było lepiej reagować na wnioski o dane.

2. Sporządzony przez Komisję Europejską wniosek dotyczący rozporządzenia

2.1. Przedłożony przez Komisję wniosek dotyczący rozporządzenia⁽³⁾ zmienia rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013 w sprawie Europejskiego programu statystycznego 2013–2017 poprzez przedłużenie go na lata 2018–2020.

2.2. Rozporządzenie (WE) nr 223/2009 stanowi, że Europejski program statystyczny musi zapewniać ramy w zakresie opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej na okres odpowiadający okresowi wieloletnich ram finansowych. Rozporządzenie (UE) nr 99/2013 obejmuje tylko lata 2013–2017, podczas gdy obecne wieloletnie ramy finansowe sięgają roku 2020. W związku z tym należy przedłużyć Europejski program statystyczny do 2020 r.

2.3. Celem wniosku jest przedłużenie EPS na lata 2018–2020 oraz zapewnienie wsparcia finansowego, które jest niezbędne, aby ESS mógł:

- zapewnić wysokiej jakości informacje statystyczne oraz wypełnić luki statystyczne, które należy zlikwidować jak najszybciej, kładąc nacisk na szereg obszarów priorytetowych odzwierciedlających dziesięć politycznych priorytetów Komisji,
- stworzyć stałą zdolność niezbędną do szybszego reagowania na pojawiające się potrzeby oraz dostosowania infrastruktury statystycznej w celu wykorzystania potencjału nowych źródeł danych, a także
- umocnić partnerstwo wewnątrz ESS i poza nim w celu dalszego zwiększania wydajności i wzmocnienia wiodącej roli systemu w statystyce publicznej na świecie.

2.4. Po przeprowadzeniu oceny skutków i konsultacji z zainteresowanymi stronami⁽⁴⁾ Komisja wybrała spośród pięciu pierwotnych opcji preferowany wariant strategiczny. Wybrany wariant 2c miałby najbardziej korzystny wpływ na aktualność, a nowe działania skupiałyby się na ulepszonej aktualności statystyk dotyczących nierówności, ubóstwa, deprivacji materialnej, a także energii i środowiska.

2.5. Budżet przeznaczony na przedłużenie programu (2018–2020) wynosi 218,1 mln EUR.

⁽²⁾ Zob. opinia EKES-u w sprawie wspólnotowego programu statystycznego na lata 2008–2012 (Dz.U. C 175 z 27.7.2007, s. 8).

⁽³⁾ COM(2016) 557 final.

⁽⁴⁾ Konsultacje społeczne prowadzono za pośrednictwem platformy internetowej „Your Voice in Europe” od dnia 23 lipca do dnia 15 października 2015 r. Uzyskane opinie udostępniono publicznie poprzez kanały komunikacyjne Eurostatu oraz krajowych urzędów statystycznych (KUS).

3. Uwagi ogólne i szczegółowe

3.1. Zważywszy na konieczność dopasowania Europejskiego programu statystycznego do wieloletnich ram finansowych, EKES popiera propozycję Komisji, aby rozszerzyć obecny EPS na lata 2018–2020.

3.2. Preferowany wariant wybrany przez Komisję powinien ściśle dostosować wskaźniki statystyczne do 10 priorytetów politycznych Komisji poprzez poprawę obecnych narzędzi statystycznych i opracowanie nowych produktów. Zdaniem Komitetu opcja ta najlepiej zaspokaja wymogi użytkowników danych, przyczyni się ona również do rozwoju produktów statystycznych przydatnych dla decydentów politycznych, którzy tym samym będą dysponować większym wsparciem statystycznym podczas kształtowania polityki w ramach europejskiego semestru.

3.3. EKES popiera inicjatywę mającą na celu włączenie do nowych produktów statystycznych badań pomiaru postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Ulepszenie istniejących produktów i opracowanie nowych jest konieczne dla pomiaru postępów UE w zakresie 17 celów i 169 zadań strategii zrównoważonego rozwoju ONZ i musi stanowić priorytet Europejskiego Systemu Statystycznego.

3.4. Przez długi czas produkt krajowy brutto (PKB) był wskaźnikiem statystycznym stosowanym do pomiaru rozwoju na szczeblu światowym. Komisja uznała ograniczenia tego wskaźnika w odniesieniu do właściwej oceny rozwoju społecznego czy środowiskowego w komunikacie z 2009 r.⁽⁵⁾ EKES powtarza propozycje wysunięte w opiniach przygotowanych zarówno w tamtym czasie, jak i później⁽⁶⁾, uważając je za niezwykle istotne dla wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia.

3.5. Komitet ponawia swoją wcześniejszą propozycję⁽⁷⁾ i zaleca, by Komisja wykorzystwała stworzoną przez rozporządzenie okazję do wprowadzenia środków umożliwiających rozwinięcie na poziomie UE i państw członkowskich badań statystycznych, które pozwoliłyby ocenić ekonomiczną wartość pracy wolontariackiej. Podejście metodologiczne powinno opierać się na podręczniku MOP dotyczącym mierzalnej oceny pracy wolontariuszy. Opisowo zdefiniowano w nim tę formę pracy i wskazano na jej trzy główne cechy charakterystyczne. Pracę wolontariacką określa się mianowicie jako działania, które mają produktywny charakter, są nieodpłatne, nieobowiązkowe i nie przynoszą korzyści gospodarstwu domowemu wolontariusza.

3.6. Rachunki narodowe muszą w większym stopniu uwzględniać wskaźniki społeczne i środowiskowe. EKES wzywa Komisję do kontynuowania prac w tej dziedzinie w ramach EPS 2018–2020.

3.7. W odniesieniu do nowych produktów statystycznych mierzących globalizację, zdaniem EKES-u powinny one obejmować badania statystyczne mierzące pozytywne lub negatywne skutki dla jednolitego rynku, takie jak skutki delokalizacji dla unijnego rynku pracy lub presja, jaką dla stosunków pracy, szczególnie w europejskim sektorze przemysłu i usług, wywiera nieuczciwa konkurencja wiążąca się z wykorzystaniem taniej siły roboczej i nieprzestrzeganiem standardów Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP).

3.8. EKES sądzi, że zaufanie użytkowników danych statystycznych może wzrosnąć, jeśli rządy państw członkowskich wdrożą przedstawione przez Europejską Radę Konsultacyjną ds. Zarządzania Statystyką (ESGAB) zalecenie⁽⁸⁾ w sprawie zobowiązań dotyczących zaufania do statystyki.

3.9. EKES popiera propozycję Komisji, by rozpocząć prace badawcze nad przyszłym unijnym sondażem społecznym. Biorąc pod uwagę starzenie się społeczeństwa w Europie, sondaż ten powinien również zawierać dane na temat adekwatności i zrównoważoności systemów zabezpieczenia społecznego w nowej sytuacji demograficznej. Należy jak najszybciej wskazać i zniwelować niedociągnięcia w badaniach statystycznych dotyczących migracji i azylu.

⁽⁵⁾ Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Wyjść poza PKB: pomiar postępu w zmieniającym się świecie”, COM (2009) 433 final.

⁽⁶⁾ Zob. opinie EKES-u w sprawie: „Wyjść poza PKB: włączenie społeczeństwa obywatelskiego w proces wyboru wskaźników uzupełniających” (Dz.U. C 181 z 21.6.2012, s. 14) oraz „Wyjść poza PKB – pomiar postępu w zmieniającym się świecie” (Dz.U. C 18 z 19.1.2011, s. 64).

⁽⁷⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁸⁾ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/34693/7723121/ESGAB+Annual+Report+2016>.

3.10. EKES przypomina o wysuniętej we wcześniejszych opiniach⁽⁹⁾ propozycji dotyczącej dysponowania przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne możliwie najlepszymi zasobami ludzkimi, finansowymi i IT, ponieważ jest to niezbędne do realizacji coraz bardziej wymagających zadań związanych z zapewnieniem wysokiej jakości informacji statystycznych w coraz krótszych terminach. EKES zaleca państwom członkowskim zwiększenie inwestycji w rozwój ESS, tak by system ten mógł sprostać coraz większemu zapotrzebowaniu na statystyki, które musi również być w stanie szybko opracowywać i rozpowszechniać.

3.11. EKES zwraca uwagę, że wysiłki Komisji i ESS na rzecz poprawy jakości danych statystycznych i opracowania nowych produktów statystycznych nie mogą prowadzić do znacznego zwiększenia obciążenia administracyjnego dla dostawców danych, gospodarstw domowych ani przedsiębiorstw.

3.12. EKES popiera propozycję Komisji dotyczącą regularnego dialogu, który powinien mieć miejsce między użytkownikami danych a ESS. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego mogą wnieść kluczowy wkład w poprawę produktów statystycznych, tak aby można było lepiej reagować na wnioski o dane. Propozycję w tej sprawie przedstawiła ESGAB w swoim rocznym sprawozdaniu za rok 2016.

Bruksela, 14 grudnia 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS

⁽⁹⁾ Zob. przypis 2.